

LIEPOS 6 - TOJI – LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Juozas Žygas

Valstybės sujungėjas, pirmasis ir vienintelis vainikuotas karalius, krikščionybės įvedėjas ir Lietuvos bažnytinės provincijos steigėjas – buvo į istorijos pašalius nustumtas. Lietuvoje buvo labai iškeltas D.L.K. Vytauto asmuo, tad šalia jo, kitiems vietos beveik ir nebeliko. Vistik Mindaugo asmenybė buvo iškilusi virš kitų, tuo atžvilgiu, kad turėjo aiškesnę valstybinę orientaciją, kurios vėliau buvo gerai stokta. Jis (ar jo patarėjai) parodė politinę išmintį, kuri prilygo Vakarų valdovų lygiui.

Galime prileisti, Mindaugą buvus, pačia ryškiausia asmenybe mūsų istorijoje, Jis ne tik užbaigė valstybės suvienijimą, bet ir suprato, kad norint pilno valstybinio pripažinimo, yra reikalingas valdovo vainikas. Tokia buvo tų laikų tvarka, tad prie jos derintis nereikėjo. O norint gauti valdovo vainiką, pirmiausiai apsikrikštyti reikėjo. Nes vainiką, tik per popiežiaus malonę, tebuvo galima gauti. Taip pat Mindaugui draugiškų santykių su Livonijos ordinu reikėjo. Kadangi sujungdamas valstybę, jis daug savo giminaičių nuskriaudė, kurie sąjungą prieš jį organizavo. Jo priešų tarpe buvo žemaičiai ir jotvingiai, kurie užtarimo Livonijos ordine, ir pas Danielių, Voluinės kunigaikštį, ieškojo. Vieną sykį jis nuo savo priešų išsigelbėjo, kuomet Vorutos pilyje užsidarė. Bet jis suprato, kad tokioje situacijoje – diplomatija yra geriausias ginklas.

Norėdamas savo priešų sąjungą suardyti, jis pasiūlė Livonijos ordinui taiką. Ordino magistras į jo pasiūlymą palankiai atsiliepė. Pirmiausiai Mindaugo pasiuntiniai pas jį su dovanomis nuvyko, jis jiems taip pasakė: "Aš Mindaugą laikau savo prieteliu, bet jei jis nepriims krikšto ir nepasius pas popiežių pasiuntinių, neišsigelbės, nes nenuveiks savo priešų". Atrodo, kad Mindaugas vistik diplomatiją daugiau negu kardą vertino. Taip pat jis buvo pirmutinis, kuris nedvejodamas ryšių su Vakarais ieškojo. Po jo buvusieji valdovai, daugiau bandė vidurio keliu eiti, tad Lietuvos įsijungimas į Vakarus uždelstas buvo.

Kuomet buvo Mindaugo krikštas,

MINDAUGAS

LIETUVOS VALDOVAS
1236–1263

tai istorijos šaltiniai aiškiai nenurodo. Tai turėjo būti 1250 arba vėliausiai 1251 pradžioje. Po krikšto Mindaugas kartu su ordino magistru pasiuntė į Romą pasiuntinius. Yra taip rašoma: "Tuo reikalu jis išsiuntė 1251 (todėl 1251 m. ir laikome Mindaugo krikšto metais) pas popiežių pasiuntinius. Popiežius Inocentas IV savo laiške Mindaugui rašė: "Kadangi nusizėmėnes mus prašei per savo oficialius ir nepaprastus pasiuntinius"... Paimdamas Mindaugą Apaštalo Sosto globon bei "Šv. Petro nuosavybėn" ir tituluodamas jį "ypatinguoju Romos bažnyčios sūnumi". Dviejose bulėse popiežius rašė, jog su Mindaugu drauge krikštijosi "didelė daugybė pagonių". Inocentas IV suteikė Mindaugui karaliaus karūną.

Mindaugas numatė krikščionybės reikšmę, tačiau ją priimdamas jis ne-

pajungė Lietuvos nei Rygos arkivyskupui, nei Livonijos ordinui. Ir Mindaugui buvo spendžiamos pinklės. Rygos arkivyskupas peržengė popiežiaus jam duotus įgaliojimus, iš naujo Lietuvos vyskupo paimdamas priesaiką, tuo pačiu Lietuvos dieceziją sau subordinuodamas. Tik Mindaugui net tris sykius kreipiantis į Romą, ta priesaika buvo anuliuota. Mindaugas čia parodė savo, kaip valstybininko gabumus ir padėjo pagrindą Lietuvos bažnyčiai nei provincijai. Deja, antrą sykį vykdamas Lietuvos krikštą, Vytautas tų valstybininko gabumų ir numatymo jau nebeturėjo. Tuo prisidėjo prie Lietuvos bažnyčios pririšimo prie Lenkijos. Istorija laiko dideliais tuos valstybininkus, kurie pakreipia istorijos eigą, o ne tuos – kurie tik norėjo tai padaryti.

SEMANARIO

MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Rua Inácio 671 – Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO – SP. – BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 63-5975

Metinė prenumerata Brazilijoje R\$.15,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIJUS: R\$.25,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: R\$.2,00
Straipsnius ir Korespondencija Redakcija tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti PETRAS RUKŠYS vardu.

Atskiro numerio kaina R\$.0,50
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS R\$.20,00

Laimėjimas Lietuvai Vasario 16-osios proga

Vašingtonas, vasario 16 d. — JAV Atstovų rūmuose vasario 16 d. ryte balsuojant dėl kongresmano Richard Durbin (D-IL) siūlomos pataisos H.R. 7 įstatymo projektui, kuri atitaisytų Baltijos šalių išbraukimą iš tame įstatyme minimų kandidačių į NATO, ši pataisa buvo vienbalsiai priimta. Argumentuodamas už R. Durbin kartu su Joseph Knollenberg (R-MI) siūlomą ir William Lipinski (D-IL) remiamą pataisą priėmimą apie 10 minučių trukusią kalbą pasakė kongresmanas Benjamin Gilman (R-NY). B. Gilman pritarimas buvo lemiamas, nes jis yra Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto pirmininkas.

Dabar jau Atstovų rūmų versijoje vadinamo „National Security Revitalization Act“ galimų kandidačių į NATO sąraše yra ne tik Vyšegrado šalys Čekija, Lenkija, Slovakija ir Vengrija, bet ir Baltijos šalys ir Ukraina. Tad Vasario 16-osios proga JAV Atstovų rūmai davė didelę dovaną Lietuvai.

Po pietų balsuojant už visą įstatymą jis buvo priimtas 241-81 balsų santykiu.

Jei įstatymas bus priimtas Atstovų rūmuose, jis bus svarstomas ir už jį balsuojama Senate ir tik iš ten eis prezidentui pasirašyti.

Sutartis su Europos sąjunga

ELTOS žiniomis, Lietuvos ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius birželio 12 d. Liuksemburge pasirašė Europos sąjungos sutartį dėl nepilnateisės narystės, kaip darė tą pačią dieną ir Estijos bei Latvijos vyriausybių vadovai. Ši sutartis leis Baltijos kraštams dalyvauti politiniuose sprendimuose, o ligšiol jos prie Europos jungėsi tik sutartimis dėl laisvos prekybos. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, kalbėdamas per Lietuvos televiziją pabrėžė, jog prisijungimas prie Europos „pareikalaus iš Lietuvos atsisakyti dalies savo suvereniteto“ ir „valstybėje įsigalios daugelis šios organizacijos įstatymų ir normų, o tai pareikalaus daug laiko ir jė-

gų“. Jo teigimu, Lietuvai teks išmokti gyventi europietišškai: atsisakyti uždarumo ir įtarumo, per trumpą laiką perimti demokratijos, teisės, pagarbos žmogui idėjas. Europos sutartis Lietuvai suteikia saugumo bei dvišalio politinio dialogo galimybę ir yra esminis žingsnis norint pritraukti užsienio investicijas į Lietuvą.

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis ta proga pareiškė, kad Lietuvos ekonominiams suartėjimui su Europa labiausiai trukdo korupcija ir perspėjo, kad valdančioji partija yra „pasirengusi iš karto po Europos sutarties pasirašymo įgyvendinti keletą įstatyminių užmačių, varžančių informacijos laisvę“. Jis taip pat ragino vadovybę leisti seime priimti anksčiau atmestą „antikorupcinį“ valstybės pareigūnų turto ir pajamų deklaravimo įstatymą

BIRŽELIO TRĖMIMŲ PAMINĖJIMAS

Kaip rašo ELTA, 1940 m. trėmimų aukų pagerbimas prasidėjo Lietuvos vėliavos su gedulo juostomis pakėlimu Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje birželio 14 d. Po to prezidentas Algirdas Brazauskas, seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas ir ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius su kitais pareigūnais padėjo gėlių Naujosios Vilnios geležinkelio stotyje. Paskelbtos „Gedulo ir vilties dienos“ renginius organizavo Krašto apsaugos bičiulių klubas, jį remiančios organizacijos bei savivaldybė. Minėjimas įvyko 11 v.r. prie buv. KGB rūmų, kur susirinko buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, šauliai ir politikai. Iš ten dalyviai su dideliu kryžiumi nuėjo į Vilniaus arkikatedrą. Mišias aukojo arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, vyskupas Juozas Tunaitis ir monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas.

Kauno arkikatedroje Mišias aukojo kardinolas Vincentas Sladkevičius, vyskupai Sigitas Tamkevičius ir Vladas Michelevičius. Buvusiose Karmelitų kapinėse buvo atidengtas paminklas žuvusiems už Tėvybę, Kryžių kalne pašventintas St. Lozoračio atminimui skirtas kryžius. Vakare vyko įvairios gedulinio turinio programos, koncertai.

DR. LUIS DE CARVALHO
KALINAUSKAS
ADVOGADO

R. dos ESTUDANTES 15, 6° and. conj.62
Fone: 277.35.48

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĖLIAVĖLES
RUA INACIO 671 - V. ZELINA

Liepos 6-oji - Mindaugo karūnavimo - Valstybės diena

Mindaugo dinastija

Tragiška Mindaugo mirtis, nulėmusi visai kitokią, negu jis siekė, įvykių raidą, užgožia jo įpėdinių valdymo metus, kurie vis dėlto buvo. Kita vertus, svaiginanti Mindaugo politinė karjera užtemdė jo vyresnįjį brolių Dausprungą, vos vieną kartą paminėtą rusų metraštininko dar prieš susidarant Lietuvos valstybei. Kaip matome, duomenų apie Mindaugo giminę yra. Ši giminė tai ištiesa kunigaikščių dinastija, valdžiusi savo žemes dar prieš tapdama Lietuvos valdovais ir pasitraukusi iš istorijos (įskaitant ir moteriškąją liniją) tik 1269 m.

Livonijos eiliuotoje kronikoje užrašytas Trėnijos kreipimasis į Mindaugą, kur sakoma, kad Mindaugo tėvui Lietuvoje nebuvo lygių kunigaikščių. Šio komplimento nereikia laikyti valdovo apibūdinimu: jei Mindaugo tėvas juo būtų buvęs, nereikėtų jo su kitais ir lyginti. Be to, Lietuvos taikos sutartyje su Voluine, sudarytoje 1219 m., minimi net 5 vyresnieji Lietuvos kunigaikščiai. Vyresnysis Mindaugo brolis Dausprungas tarp jų yra tik trečias. Vadinasi, jo ir Mindaugo tėvo pirmenybė nebuvo tvirta, ir po tėvo mirties į pirmą vietą iškilo Živinbudas, kuris nebuvo jo sūnus. Lietuvos metraščių išplėstinė redakcija, žinoma iš Bichovco kronikos, Mindaugo tėvu nurodo kunigaikštį Rimgaudą. Todėl literatūroje neretai taip teigiama. Ši žinia nieku nepagrįsta. Rimgaudas, kaip ir visi Lietuvos metraščių legendinės dalies kunigaikščiai

(išskyrus Vytenį ir Gediminą), yra tik fantazija, nes ši dalis parašyta XVI a. pradžioje, jos autoriams visiškai nežinant ne tik Gediminaičių pirmtakų, bet net ir pačios šios dinastijos ištakų. Pirminiame legendinės dalies variante Mindaugo visai nebūta. Išplėstinėje redakcijoje įterpti net du Mindaugai, ir jau vien iš to aišku, kad tai buvo mechaniškai padaryta (vienas šių Mindaugų tapo čia Rimgaudos sūnumi). Taigi reikia kalbėti apie galingą Mindaugo tėvą, bet jo vardo nežinome, ir jis dar nebuvo suvienytos Lietuvos valdovas.

Vis dėlto kai ką apie Mindaugo tėvą galima dar spėti. 1213 m. žuvo žymus lietuvių kunigaikštis Dangerutis. 1214 m. krito kitas žymus kunigaikštis Steksė (veikiausiai Stakys). Jį, vienintelį iš lietuvių, Henrikas Latvis pavadina kunigaikščiu (dux et princeps), šiaip pasitenkinamas tik "turtingaisiais" ar "galingaisiais". O minėtoje 1219 m. sutartyje neaiškus tik pirmuoju minimu Živinbudo amžius. Likę 4 vyresnieji kunigaikščiai yra jauni žmonės. Mat rašoma "Daujotas, Daujoto brolis Viligaila", "Dausprungas ir jo brolis Mindaugas". Pabrėžiama, jog Viligaila ir Mindaugas yra tik kažkieno broliai. Taigi jie dar jaunuoliai (iš tikrųjų Mindaugas žuvo 1263 m. dar pilnas jėgų). Vadinasi, jauni buvo ir jų vyresnieji broliai. Dviejų brolių porų, t.y. dviejų šeimų atstovų jaunumas po Dangeručio ir Stakio mirties, leidžia spėti, kad pastarieji ir buvo jų tėvai. Žinoma, sunku pasakyti, kuriai šių porų į tėvus skirtinas Dangerutis ar Stakys. Nebent tik

vieno Stakio pavadinimas kunigaikščiu susišauktų su pasakymu apie sau lygių neturėjusį Mindaugą tėvą.

1248-1249 m. sandūroje Mindaugas užgrobė savo brolių Tautvilo ir Edivydo (t.y. Gedvydo) žemes. Tautvilo ir Gedvydo motina buvo galingo žemaičių kunigaikščio Vykinto sesuo, o jų pačių sesuo ištekėjo už Haličo kunigaikščio Danieliaus. Mindaugas tokiu susigiminiavimu pasigirti negalėjo. Veikiausiai Tautvilas ir Gedvydas ir buvo jo vyresniojo brolio Dausprungo sūnūs, nes daugiau Mindaugo brolių ar brolių šaltiniai nemini. Dausprungas mirė dar prieš 1235 m., nes tais metais rusų Hipatijaus metraštis mini "Mindaugo Lietuvą", iš kurios paprašė pagalbos kunigaikštis Danielius (labiau būtų lauktina "Dausprungo Lietuva", jei jis būtų gyvas). Mindaugas buvo jaunesnysis brolis, nurungęs savo vyresniojo brolio įpėdinius. Tautvilas kovojo prieš Mindaugą iki 6 dešimtmečio vidurio. Po to jis tapo Polocko kunigaikščiu ir žuvo 1263 m. pabaigoje. Jis turėjo sūnų, bet jo likimas nežinomas. Nežinomas ir tolesnis Gedvydo, talkinuso Tautvilui iki susitaikant su Mindaugu, likimas. (bus daugiau)

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO

POR CORRESPONDÊNCIA F: 635.975

IŠTESĖJĘS KOVA PRIES SOVIETUS

VIENO GYVENIMO ISTORIJA

Rašo Stanislovas Laucevičius
Redaguoja Henrikas Valavičius

(Tęsinys iš praeito nr.)

Birželio mėnesio pradžioje Fustas man pavadė naują darbą. Reikėjo eiti sargo pareigas ten, kur lūn upė, kaip intakas įteka į savo didesnę srovę, būtent, upę Niem, kurių santaka randasi maždaug už aštuonių kilometrų atstu nuo "posiolko" Indin. Toje vietoje per upę lūn yra ištiestas storas plieninis lynas, kurio abu galai yra pritvirtinti pririšti prie storų medžių, įkastų į žemę abiejose upės pusėse. Prie lyno upės viduryje kabo pririšti dideli mediniai rentiniai, kad sulaikytų jo padėtį pastovioje vietoje. Potvinio metu upės srovė paupiais mėti rąstus į vandenį. O tie rąstai užstringa prieš lyno sudarytą pertvarą vandenyje, ir čia sulakyti nebeplaukia pasroviui upe tolyn. Šioje vietoje susigrūdo didelės tų rąstų galybės, grąšindamos perplėšti šią užtvarą. Aš čia turėjau palikti sargyboje, sekdamas upės judėjimą, kad ištikus nelaimi, tai yra nutrukus lynui, kuo skubiausia duočiau žinią stovyklos komendantui Fustui. Šioje sargybos tarnyboje turėjau pasiūlyti ir dieną ir naktį. O čia, kaip tik šiuo laiku, meškos keliasi iš žiemos miego, išeina į laisvę, būdamos labai agresyvios, piktos ir alkanos. Susikūriau prie pat upės po pavirtusia egle sau laužą. Dienos metu dar puse bėdos, kadangi matosi aplink, o naktį tamsu ir baugu sėdėti, juo labiau miegoti prie laužo, kai miške čia pat girdisi, kaip šakos traška, ir staugia urgzdomos meškos. Kitą naktį susikūriau sau keturius laužus, atsisėsdamas pats per vidurį, kad nebūčiau netikėtai užklyptas kokios nors besiklaidžiojančios meškos. Dienoms bėgant, pradėjau sau statyti namelį. Susirėmiau iš rąstų sienas 4 m. ilgio ant 4 m. pločio, iškėliau stogą 2 m. aukščio ir įtaisiau angą durims. Užsikurdavau laužą prie durų, o pats ramiai miegodamas savo trobelės viduje. Dienomis žvejojau upės senvagoje, sugaudamas ešeriukų, lynų, karosų. Sekmadėniais ateidavo vokietis su dvivamzdžiu medžiokliniu šautuvu manęs pakeisti

dienai. Aš parsinešdavau produktų visai savaitei iš "posiolko" Indin. Man ten besisukant, vieną priešpietį išėjo iš miško, kriokdamas briedis, o iš paskos sekė jį didelė meška, stacia ant dviejų kojų viena letena jau įsikibusi į briedžio šoną, o kita letena daužydama jau draskė briedžio šoną. Briedis suklupo. Meška pargriovė briedį ant žemės, užsirioglinusi ant jo viršaus jau laisvai plėšė briedžio liemenį, apsikruvinusi ėdė jo mėsą. Norėjau nuvyti tą mešką, svaitydamas į ją degančius nuodėgulus, o tai nei išvietos. Aš ten išbuvau kėletą savaičių paskui tą lyną per upę atrišo, ir aibės sulaikytų rąstų pasileido ir nugarmėjo upe lūn pasroviui. O mes, penkiolika darbininkų, ėjome upės pakraščiais ir stumdėme su dalbomis užklivusius rąstus į upę. Iš upės lūn suvarėme tuos rąstus į upę Niem. Už savaitės tuos rąstus suvarėme į Vičegdos upę prie Ustniem kaimo. Ten juos priėmė plukdymo viršininkas Podlegajev. Mūsų brigada, vadovaujama komendanto Fust, apsinakvojo Ustniem kaime. O išaušus, kitosdienos rytą, turėjome su valtimi grįžti į "posiolką" Indin.

PIRMASIS PABĖGIMAS

Aš tą naktį nemiegojau. Kai visi sumigo, aš parašiau Fustui laišką, kuriame padėkojau už tėvišką meilę ir už viską gera, ką aš iš jo esu patyręs. Laiško pabaigoje parašiau, jog išėjau pėsčias į savo Tėvynę, kur gimiau. Palikęs laišką, išėjau tyliai, pasiėmęs kelionės maišą (vadinosi "barachlo"), ir patraukiau keliu link Ustkulom miesto. Naktis buvo tamsi. Ėjau keliuku per mišką. Taip ėjau per naktį, sekančią dieną, kol pavakary pasivijau Podlegajevo karavaną.

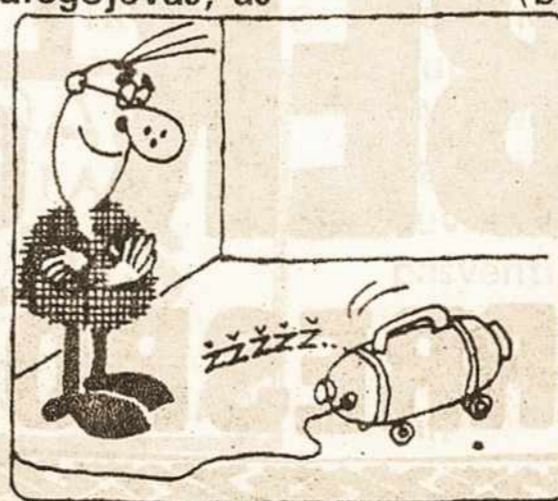
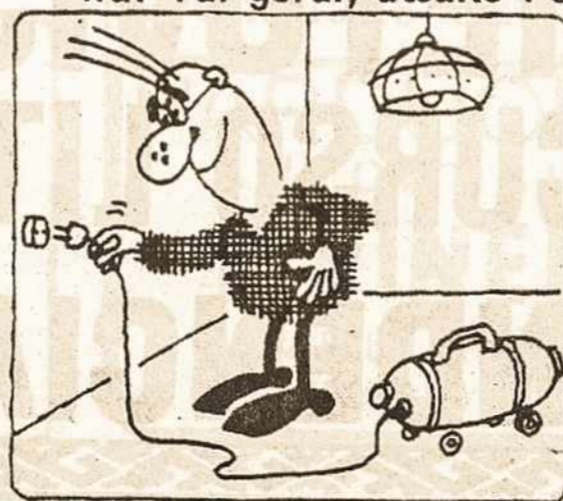
RASTŲ PLUKDYMAS

Ten buvo keli šimtai žmonių, dauguma kuomiai, buvo rusų bet nedaug. Vičegdos upės paviršiuje laikėsi dvi baržos. Vienoje nakvojo ir gyveno darbininkai, o kitoje buvo produktų sandėlys, kepykla, valgykla ir viršininko Podlegajevo rezidencija. Baržas traukė keturi laivai vilkikai (vadinosi: "bukstyr"). Aš nuėjau į Podlegajevo raštinę ir pasisiūliau, kad būčiau priimtas į darbą. Viršininkas Podlegajevas pasižiūrėjo į mane ir paklausė man nelauktą klausimą, ar aš myliu mergas. O taip, aš atsakiau, labai myliu. Tai gerai, atsakė Podlegajevas, aš

priimu tave į darbą. Užsirašė pavardę, vardą, tėvo vardą, tautybę, gimimo metus. Išdavė man naują darbinį kostiumą, guminius batus ir darbui didelį geležinį kablį su ilgu mediniu kotu (vadinosi "busok"). Su šiuo įrankiu yra manobruojami upėje plukdomi rąstai. Įteikus man šiuos reikmenis, liepė kad eičiau į baržą, valgykloje pasivalgyčiau, gulčiau pernaktvoti, ir sekančią dieną iš ryto į darbą. Barža buvo didelė, pagal jos pakraščius buvo įtaisyti trijų aukštų narai darbininkams miegoti. Baržos gale radosi maisto krautuvėlė. Podlegajevas buvo sugrįžęs iš fronto, kuomis, aukštas ir stambus vyras, be ausies, o žandė turėjo įkirstą stambią duobę. Matomai, tai buvo sužeidimų pasekmės, patirtos dar tebesant karo fronte.

Per naktį miegojau gerai, kaip užmuštas. Rytą mane paskyrė į jaunų kuomių brigadą. Brigadininkas buvo jaunas kuomis, kokių 18 metų amžiaus, labai vikrus ir drąsus, vardu Varpolem. Jo padėjėjas grandininkas vardu Aleksas buvo 17 metų žvairiom akimis kuomis vaikinai. Brigadoje buvo 16 darbininkų. Mes plaukiame su valtimis ir turėjome upės viduryje išardyti ir išsklaidyti vadinamus "ratorus". Tais ratorais buvo laikomi užstrigę vidury upės rąstai, susikryžiavę, gulsči ir stati, užkliuvę už seklumos. Vietomis stukojo tokių rąstų kalnas vidury upės arba kur prisišlijęs pakraštyje. Reikėjo tą kalną išardyti. Dviese turėjome priplaukti prie tokio susigrūdusio kalno, iš kurio vienas vairuoja valtį, o kitas pešioja ir drasko su geležiniu kabliu, vadinamu "busoku" tuos rąstus, kad atpalaiduotų iš krūvos. Kartais užsitęsavo per visą dieną, kol ištraukdavo vos vieną rąstą. O kartais galėjo atsiūti visi atvirksčiai. Ištraukus iš susigrūdusio kaupo vieną ar du rąstus, graibstant geležiniais kabliais, staiga iširsta visas kalnas, ir rąstai griūva su nežmoniška jėga ir trauksmu į upės srovę, sukeldami akimirksniui milžiniškus tiškancio vandens fontanus. Jeigu nespėjai staigiu laiku pasitraukti iš nelemtos įvykio vietos, nėra išsigelbėjimo nuo neišvengiamos mirties. Niekur nėra surašyta, kiek drąsuolių yra žuvę tose darbo sąlygose, arba kiek sužeistųjų ištraukdavo iš upės srovės, pamerktų į invalidus visam gyvenimui. (bus daugiau)

J
U
O
K
A
I

Halina Mošinskienė

PRAEITIES ATSPINDŽIAI

PREL. ALEKSANDRAS ARMINAS

Tai buvo prieš 40 metų – tolimoje praeityje klaidžioju mintimis, stengiuosi surišti tai kas buvo, su dabartimi. Štai nuorašas iš juostelės, užrašytos Jono Kaseliūno lankant savo gerus pažįstamus:

“Sveikinu didžiai gerbiama poetą Venancijų Ališą su naujai pasirodžiusia knyga “Cascata Cristalina”, ir tikrai džiaugiuos tuo brangiu nauju įnašu į mūsų grožinę literatūrą.

(Jonas Kaseliūnas) – Mūsų nuste-
bimui mes turėjome progos dalyvau-
ti svečiuos pas mūsų gerbiama poetą,
rašytoją, kleboną, kuris dabar klebo-
nauja Mauá provincijos miestelyje ne-
toli S. Paulo, taigi, kaip tik sakau,
didžiam nustebimui išgirsite jo balsą:
... “Nustebimas čia ne mano svečių,
bet mano, dėl to, kad ponas Kaseliū-
nas užstatė visokius aparatus ir čia
išgirdau jūsų balsą sveikinantį mano
gerą pažįstamą, senų dienų prietelį
Venancijų Ališą. Tai aš dabar jaučiuos
kaip iš medžio išpuolęs.

Man labai malonu, kad dar kas
nors skaito knygas ir raštus, kurie a-
parašomi šiais vergijos metais tolimo-
je Brazilijoje. Iš tikrųjų, kas galėjo
galvoti prieš kelius metus, kad mes
Lietuvos lygumų vaikai susitikime
po Pietų Kryžiaus dangumi, šitoj pla-
čioj Brazilijoj. Ir aš jums labai dėkoju,
aš jus sveikinu taip pat, žinau, kad
ir giriose gyvendamas, kad jūs taip
pat kai kada turite pagundos rašyti,
tad sveikinu poezijos seserietę, ir
buvau labai nustebeš, taip pat, kai iš-
girdau jūsų dukrelės 9 metų mergytės
taip gražiai padeklamuotą eilė-
raštį man.. Labai dėkui Janute. Janu-
te, minėk visados: seniausia, gražiau-
sia, turtingiausia pasaulyje kalba yra
tavo mamytės, tavo tėvelio, yra tavo
lietuvių kalba; ir lietuviška širdis vi-
sur lieka lietuviška – tiek Lietuvoj,
tiek Brazilijoj. Mes, kurie pasaulį ima-
me daugiau širdimi negu galva, mes
manome, kad šitaip suprastas pasau-
lis gražesnis yra. Mes norim paimti
pasaulį ir kūdikį mažą, paimti jį pla-

PADĖKA

Mūsų mylimam tėvui ir uošviui
JONUI BRATKAUSKUI
švenčiant 90-tąjį gimtadienį

širdingai dėkojame visiems, kurie prisidėjo
prie praėjusios šventės gražaus pasisekimo.

Dėkojame Brazilijos Lietuvių Sąjungai už
salaę, Angelikai Trubienei ir jos pagalbininkėm
už vaišių parengimą, pirm. Algimantui Sal-
džiui, pir. Verais Tatarūnienei ir kun. Petru
Rukšui už viešus sveikinimus taip pat visiems
svečiams už dalyvavimą, sveikinimus ir dova-
nas.

Roberto ir Joanos
Bratkauskų šeimos

tų ant rankų ir nešti gyveniman didė-
lį ir gražų kur meilės šaltiniai nesenka”.

Šai šiais metais birželio mėn. 6 d.
sukanka 20 metų nuo netekties gar-
bingo lietuvių R. Katalikų Bažnyčios
nuolankaus tarno prelado Aleksandro
Venancijaus Armino – poeto Venanci-
jaus Ališo. Jo palaikai ilsisi Mauá N. S.
da Conceição šventovės kriptoj. Toji
šventovė ir yra jo paties statytas sau
paminklas.

Ištikrųjų, net sunku buvo įtikėti,
kad jame ne tik poetinis talentas slypi,
bet ir architektūros labai rafinuotas
įsijautimas, kurį lydėjo nepaprastas
prieraišumas prie žmogaus – ar jis
analfabetas, ar aukštos kultūros, jam
žmogus buvo toks kokį jis jautė ieš-
kodamas jame grožio, gėrio, jį apdova-
nodamas meile ir taika spinduliuojan-
čia šypsena, kaip tikras apaštalas.

Prisiminkime tą birželio mėnesio 6
dieną šį brangų lietuvių tautos sūnų,
kuris gyvendamas toli nuo tėvynės
tarpe svetimųjų, savo poetiniu įkvėpi-
mu praturtino lietuvių literatūrą, o

savo darbais puosė Kristaus Vynuogyną.
Jo turtingas palikimas yra rūpes-
tingoje priežiūroje klebono kanaunin-
ko Belisario de Oliveira, kuris tuo pa-
čiu išlaiko savo mokytojo principus
ir lietuviško vaišingumo tradicijas.

V. Ališas

NAUJA DAINA

*Praeis audra, nušvis dangus paniūres.
Nušvis artojo veidas po audros,
Jis grįš prie žagrės, o žvejys prie burių,
Tėvynės vieškeliai kūrybos žygį gros.*

*Užmirš visi gaisrus, patrankas, kraują,
Užmirš didvyrius ir karius pilkus, –
Griuvėsiuos kursime gyvenimą iš naujo,
Ir tas gyvenimas bus mielas ir brangus.*

*Nauja daina skambės tėvynėj mūsų,
Ramybės saulė jos kelius nušvies,
Naujoj dainoj mes amžius gyvi būsim.
Palaiminti kūrybos ir rimties.*

*Daina. Daina. Tu – tremtinio paguoda,
Skambėk per amžius tėviškėj laisvoj,
Užmiršę praeitį skausmingą, juodą,
Mes kursim naują buitį Lietuvoj.*

AR JAU TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS JUOSTELES?

DAUG DAUG DAINELIŲ

Gražiausios ir populiariausios lietuviškos dainos

RAUDONA ROŽĖ – Graži V. Verikaičio ir “AIDO” interpretacija

GEGUŽINĖ – Tradicinės subatvakario dainos ir šokiai

DU GAIDELIAI – Dainelės vaikams su iliustruota knyguote

KIŠKI PIŠKI – Vaikų dainelės - sutartinė

A. ŠABANIAUSKAS – dainuoja pramoginę šokių muziką

GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENA PROGA

Šv. Juozapo lietuvių parapija – Rua Inácio 671 – V. Zelina – F:63.59.75

MŪSŲ MIRUSIEJI

ONA CERAUSKAITĖ SINKEVIČIENĖ

Birželio 14 dieną, išsilaisvinusi iš žemiško vargingo kūno, iškeliavo laimington amžinybėn.

Velionė šio pasaulio šviesą išvydo 1902 m. rugsėjo 30 dieną Latvijoje. Per Pirmąjį pasaulinį karą buvo išvežti į Sibirą ir iš ten, pasibaigus karui, grįžo Lietuvon į Kauną. Į Braziliją atvyko 1927 m. su vyru, motina, seserim ir broliu.

Ona Sinkevičienė su šeima įsikūrė Vila Beloj ir dalyvavo šios lietuviškos apylinkės susikūrimo. Su lietuvių bažnyčios statyba V. Zelinoj virė taip pat visas kultūrinis ir religinis lietuvių veikimas. A. a. Ona Šv. Juozapo R.L.K. bendruomenės narė, priklausė Maldos Apaštalavimui, Moterų Draugijai ir buvo viena iš pirmųjų Bendruomenės choro dalyvių. Visada dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose, prisidėdavo darbui ir net keletą kartų vaidino. Buvo lietuviškos spaudos mylėtoja ir MŪSŲ LIETUVOS skaitytoja.

Prieš keletą metų, amžius pradėjo reikšti savo reikalavimus ir nebeleido Onai daugiau visur vaikščioti ir dalyvauti. Nebelankė bažnyčios, bet kunigai ją kartais aplankydavo, o Emilija Bendoraitienė reguliari nunešdavo komuniją. Senutė buvo marčios gerai prižiūrima, o anūkų ir proanūkų labai mylima. Aišku, skūsdavosi, kad ją mažai kas lankydavo ir sakydavo, kad jol galėjo dirbti buvo reikalinga, o dabar visi ją pamiršo.

Ona Sinkevičienė išgulėjo dvi savaites Ipirangos ligoninėj ir kun. Petro

Buvusiam Sąjungos – Aliança pirmininkui ir garbės nariui

A.†A.

VYTAUTUI TUMUI

staigiai mirus

gilia užuojautą reiškiamė skausmo sukrėstai žmonai Donai, sūnui Viktorui su žmona Leila, sūnui Omarui ir dukrai Rozanai bei giminėms ir su visais kartu liūdime.

Sąjungos - Aliança
Valdyba

PELA PERDA IRREPARÁVEL DE
VYTAUTAS TUMAS
PARA ESPŌSA, FILHOS E FAMILHARES
NOSSOS SINCEROS PĒSAMES
E SOLIDARIEDADE.

INTERNAS E DIRETORIA DA
LIGA PAULISTA DE CEGOS

Rukšio buvo aprūpinta sakramentais. Buvo pašarvota V. Zelinos parapijos šermeninėj ir sekančią palaidota Ceramicos kapinėse, S. Caetane. 7-tos dienos mišios buvo birželio 21 d.

Nuliūdę liko sesuo Bruna, marti Marija, anūkas Petras ir anūkė Rose su vyru Robertu bei proanūkai Beatriz ir Gustavo.

Ona Sinkevičienė kaip asmuo buvo kukli ir rūpestinga. Išsilaisvinusi iš žemiškų vargų, ilsėkis Dievo ramybėje.

Maldos Apaštalavimas užprašė mišias už a.a. Oną liepos 16 d. 11 val.

SKAITYTOJAI RAŠO

Roma, 1995 m. gegužės 07 d.

Lietuvoje – Motinos Diena

Mieli Bacevičiai,
Garbė Jėzui Kristui

Štai aš: dar gyvas. Atsiprašau kad anksčiau Jums nerašiau. Dažnai Jus prisimenu. Kaip Jums sekasi? Ar Clarice dabar Brazilijoje? O Flavijus Lietuvoje? Kaip sekasi senelė Marija? Su manimi viskas kaip Dievas nori. Dar daug darbo Bibliikum Institute. Birželio 20 dieną baigsiu kursus. Liepos mėn. dirbsiu Besline. Rugpiūtis ir Rugsėjo mėn. dirbsiu Vilniuje. Spalio pradžioje grįšiu į Romą: paskutinis egzaminas. O po to grįšiu į Vilnių ir dirbsiu seminarijoje. Dar nežinau kada važiuosi į Braziliją: gal vasario arba kovo mėn. 1996 metais.

Prašymas: Kai buvau Kaune vienas jaunas žmogus kalbėjo su manimi ir prašė jeigu būtų galima padėti. Jis turi giminaičių Brazilijoje bet dabar pas jį niekas nežino adreso. Gal Jūs galėtute paklausti Vila Zelinos parapijoje? Labai dėkoju. Nereikia skubėti. Ačiū.

Tai viskas šitam kartui. Linkėdamas viso ko geriausio, lauksiu Jūsų laiško.

Su meile ir pagarba

T. J. Minderis, saj.

PAIEŠKOJIMAI

Jieškau mano močiūtės Marijos Jankauskaitės brolio MIKO JANKAUSKO gimusio 1902 m., Lietuvoje, Trakų apskrityje, Vievio valsčiuje, Vilniškių kaime.

Jo tėvas Stanislovas mirė turėdamas apie 60 m. Jo motina Marija mirė 1971 m. močiutė neatsimena kada jie gimė.

Mikas Jankauskas vedė Lietuvoje; apie 1922 m. išvažiavo į Braziliją, gyveno San Paulo mieste.

Jo žmonos vardo močiutė neatsimena, tik sakė, kad kuomet gavo brolis Antanas nuotrauką, joje Mikas buvo su žmona ir dviem dukrom.

Jei kas ką nors žino, tegul parašo šiuo adresu:

Rokas-Albertas Koženiauskas
Vilniaus 27 - 10
3000 Kaunas – Lituania

CIRURGIŲ DENTISTŲ DANTŲ GYDYTOJA

DRA. SIMONE LAUCIS PINTO

PÇA. REPUBLICA LITUANA 48 S/04

TEL: 63.83.49 V. ZELINA

HORA MARCADA

CLINICA GERAL – CIRURGIA

ORTODONTIA (APARELHOS)

CRIANÇAS E ADULTOS

TEISUSIS BUS MINIMAS AMŽINAI

VYTAUTAS TUMAS

birželio 14-tos dienos pavakary, su savo draugais ir pažįstamais, atsisveikino su paprastu "čiau" arba "iki rytojaus" ir ramiai nuėjo namo. Tą "iki rytojaus" nebegalėjo daugiau pakartoti, nes tą patį vakarą buvo ištiktas širdies sustojimo ir nei dukters daktarės Rozanos, nei greitosios pagalbos tarnybos pastangos galėjo jį daugiau atgaivinti.

Šį, palyginus trumpą ir staigiai užsibaigusį gyvenimą, Vytautas Tumas buvo pradėjęs Marijampolėje 1934 metų rugpiūčio 25 dieną. Vos penkių mėnesių, Vytautas su broliu, buvo tėvų atvežti į Braziliją. Pradžioje gyveno Chapeco mieste, Santa Catarina estade ir 1940 metais atvyko į V. Zelina.

Pradinę ir vidurinę mokyklą Vytautas lankė pas seseles prancišketes Šv. Mykolo kolegijoj. Buvo seselių vertinamas ir mylimas. Vėliau lankė Orozimbo Maia prekybos mokyklą V. Prudentėj. Baigęs mokslus Vytautas tapo medicininių ir chirurginių instrumentų prekybininkas.

1958 metais, V. Zelinos bažnyčioje, aukso žiedus sumainė su Dona Besvobel. Vytautas ir Dona Tuma turėjo gražią šeimą: sūnų daktarą Vitor, kurio vestuvės su Leila buvo gegužės 13 dieną, sūnų Omarą kariuomenės karininką ir dukterį Rozaną baigusią daktarės mokslus ir dirbančią HC ligoninėj.

Vytautas Tumas buvo visuomet aktyvus parapijos ir V. Zelinos apylinkės

veikėjas. Priklausė Šv. Juozapo Bendruomenei ir buvo jos valdybos narys rūpindamasis mūsų reikalais. Buvo taip pat lietuvių Sąjungos- Alianča pirmininku, o taip pat ir BLB-nės valdybos narys. Paskutiniu laiku priklausė ir Akliųjų Ligos valdybai. Nuo pat jaunystės dienų Vytautas pasižymėjo kaip geras sportininkas, Gremio S. Miguel sporto grupės steigėjas. Organizuodavo lietuvių dalyvavimą imigrantų sporto varžybose.

Kaip sakoma, žmogus ne geležinis, o ypač jo širdis, taigi ir Vytauto širdis pradėjo slūbuoti ir reikėjo, prieš kelėtą metų, daryti širdies operaciją (ponte de safena). Tačiau, nors ir su silpna širdimi, Vytautas nenustojo dirbti tiek vykdant persikraustymą šv. Kazimiero parapijos į V. Zelina, tiek Lituanikoj, tiek pačioj V. Zelinoj jaunimo namuose.

Vytautas buvo pašarvotas šermeninėj prie bažnyčios ir sekančią dieną buvo atlaikytos mišios bažnyčioje, kurios velionis sekmadieniais niekad neapleisdavo. Žmonės, dalyvavę laidotuvėse, netilpo bažnyčioje. Mišias laikė kun. Juozas Šeškevičius, o krematoriume maldas sukalbėjo kun. Petras Rukšys.

7-tos dienos mišios buvo birželio 28 dieną.

Liūdesy liko žmona Dona, sūnus Vitor su žmona Leila, sūnus Omar ir dukterė Rozana. Liūdi taip pat draugai ir vi-

Buvusiam Šv. Juozapo R. K. L. Bendruomenės valdybos nariui

AJA

VYTAUTUI TUMUI

netikėtai iškeliauvus amžinybėn nuoširdžiai užjaučiame žmoną Doną, sūnų Viktorą su žmona Leila, sūnų Omarą ir dukterį Rozaną bei kitas gimines. Dievas gausiai teatlygina už didelį darbą parapijai ir Šv. Juozapo Bendruomenei.

Šv. Juozapo R. L.K. Bendruomenės Valdyba

sa mūsų kolonija.

Apie Vytautą būtų galima daug ką parašyti ir mes žinome kokią spragą jis paliko šeimoje ir mūsų kolonijoj.

Vytautai, ilsėkis ramybėje.

MIRTIES METINĖS

KUN. PETRAS URBAITIS SDB

mirė prieš metus liepos 10 dieną. Mes prisiminsime Jo mirties metines sekmadienį, liepos 9 d. per lietuviškas pamaldas 11 val.

ADV. ANTANAS GAULIA

atsiskyrė su šiuo pasauliu Rio de Janeiro mieste liepos 10 dieną. Šį mūsų tautietį, didžiai nusipelnusiam Lietuvai ir jos kultūrai prisiminsime ir pagerbsime liepos 9 d. per lietuviškas pamaldas 11 val.

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA išrašyti čekį PETRAS RUKŠYS vardu ir pasiųsti laiške paprastu paštu.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML-VA

Romualdas GAULIA	R\$.40,00
Danute JONES	R\$.10,00
Elvira JAKŠTYS	R\$.10,00
Helena AŽUOLAS	R\$.10,00
Adelė SIMANAVIČIENĖ	R\$.100,00
Jurgis ORCEROVAS	R\$.10,00
Marijona SAKALAIUSKAS	R\$.10,00

SERVIÇOS DE ARQUITETURA

Solange Alionis

ARQUITETA
PÇA. STA. HELENA, 81
V. PRUDENTE - SÃO PAULO
FONE: 914-49.50

NOVOTETO

IMÓVEIS
VENDA E ADMINISTRAÇÃO DE BENS S/C LTDA.

LOCAÇÃO DE IMOVEIS
E TELEFONES

Rua Dr. Roberto Feijó, 165
(esquina da:

PRAÇA SANTA HELENA Nº 81 - Fones: 914-49.50 e 914-80.72
VILA PRUDENTE - CEP. 03138-000 - SÃO PAULO - SP

ANDREA ALIONIS
EVANILDA ALIONIS
ADVOGADAS

MŪSŲ ŽINIOS

PAMINĖTA BIRŽELIO 14-TOJI

Lietuviai visame pasaulyje mini birželio 14-tąją kaip tautos tragedijos ir genocido dieną. Šiomet ši diena buvo paminėta Lietuvoje ir užsienyje.

Mes ją kukliai paminėjome V. Zelinų sekmadienį birželio 18 dieną. Iškilmingose pamaldose 11 val. dalyvavo ateitininkai su savo vėliava ir skautų atstovai, kurie bažnyčion įnešė Lietuvos ir Brazilijos vėliavas.

Oficialę minėjimo dalį atliko Lietuvos Respublikos garbės konsulas Vincas Tubelis pasakydamas progai pritaikytą kalbą ir padėdamas gėlių puokštę prie Aušros Vartų Marijos altoriaus trėmimų ir laisvės kovų aukoms pagerbti.

Mišiose ir paminėjime dalyvavo iš Čikagos atvykęs didelis ateitininkų veikėjas JONAS PABEDINSKAS.

JONINIŲ ŠVENTĖS LITUANIKOJ

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės suorganizuota Joninių šventė Lituanikoj turėjo gerą pasisekimą.

Šeštadienį, per šv. Jono šventę į Lituaniką privažiavo daug jaunimo, o taip pat ir visi šventės organizatoriai. Buvo pasilinksminimų prie laužo, gaminami Brazilijoje priimti joninių švenčių valgiai ir gėrimai kaip kukurū-

APRENDA A CANTAR EM LITUANO

COM A NOVA FITA CASSETTE DE CANTOS POPULARES LITUANOS

Dicção clara. Acompanha a letra.

**LINKSMAI
DAINUOKIME**

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAI ROMUALDAS IR ROBERTO GAULIA

vienu metų atsiminimui žmonos ir motinos mirties, kuri įvyko 03/051994 metais.

Nuoširdžiai užjaučiame Romualdą ir Robertą dėl jų šeimos narių mirties, dėkojame už paramą spaudai ir pagarbiai prisimename mirusiąsias.

Redakcija ir administracija

zai, "kintonas", šiltas vynas ir pagaliau skani pizza. Oras buvo gražus ir ne taip šalta.

Sekmadienio rytą, su gražia saule, išvažiavo iš V. Zelinų pilnas autobusas. Kun. Petras Rukšys, po pirmų mišių V. Zelinų, su Jonu Šermukšniu vyko Lituanikon jau po lietumi. Pravažiavus Atibaia, dėl audros, turėjo trumpai sustoti. Audra visu smarkumu pagavo Lituaniką ir padarė nemažai žalos Bratkauskų vasarnamiui.

Mišios už Jonus, Vladus, Petrus ir Povilus buvo atlaikytos kiek pavėluotai ir pučiant šaltam vėjui.

Po mišių ir vėjas aprimo ir nuotaika pagerėjo, kai buvo pradėta vaišintis šeiminių pietumis: kopūstais, daržoviniai pariekalais ir kepta mėsa – "šurasku".

Pavalgius buvo laiko praversti įvairiems žaidimams ir net pašokti, arba ką nors laimėti įvairiuose laimės traukiniuose. Buvo taip pat Jono Barcevičiaus parūpintos linksmos lietuviškos gegužinių muzikos. Ant galo buvo servuota kava ir visokie pyragai. Žmonės pradėjo skirstytis apie 4 valandą.

Aišku šeiminių ir rengėjai dar turėjo daug darbo, ne tik tą vakarą, bet ir kitą dieną.

Šventėje dirbo ir talkininkavo Eugenija ir Juozas Vaikšnoriai, Adelia ir Jonas Barcevičiai, Alda ir Jonas Cho-

rociejai, Elena ir Sofija Kiriliauskaitės, Marcelė ir Nastazija Idai, Angelika Trubienė, Ksavera Petrokaitė, Elena Butvydaitė ir Adilsonas Puodžiūnas.

Visiems dalyvavusiems ir dirbusiems nuoširdus mūsų visų ačiū. Tokiu būdu mes remiame Brazilijos Lietuvių Bendruomenę ir palaikome jos veiklą.

BLB-nės Valdyba

LIEPOS MENESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį ši mėnesį ir linkime daug sėkmės.

- 06 – Wilma Julia Žvingila
- 07 – Tereza Cristina Otranto Papais Pastatni
- 09 – Helena Mazurkevičius Baužys
- 09 – Lucia Banys
- 10 – Albino João Bendžius
- 11 – Terezinha Buono
- 15 – Rimantas Jonas Valavičius
- 15 – Sophia Greičius Kozuki
- 15 – Vytautas José Bendžius
- 16 – Alda Dal/Oglio Šiaulys
- 17 – Albina de Busas Gervetovsky
- 18 – José Rimša Filho
- 20 – Juozas Vasiliauskas
- 20 – Ona Puodžiūnas Popic
- 24 – Helena Jakatanvisky
- 25 – Jonas Jakatanvisky
- 26 – Mario Jorge Šimkūnas
- 26 – Nelson Ambrozevičius
- 30 – Anna Eleonor Guzikauskas

Sąjungos Aliança
Valdyba

ŽODYNAS

DICIONÁRIO

PORTUGUÊS LITUANO

LITUANO PORTUGUÊS

SEGUNDA EDIÇÃO

MŪSŲ LIETUVA